

Turquia no és Malta (20.05.2004)

No fa un mes que vaig parlar de la voluntat europeïsta de Turquia en un article que va publicar *Última Hora*. De llavors ençà s'han produït esdeveniments prou interessants com per comentar-los, encara que sigui molt breument.

La policia turca ha actuat amb gran eficàcia frustrant un atac terrorista de membres d'Al-Qaeda. Turquia, com sabem, pertany a l'OTAN. Però la mar de fons prové del fet que els fanàtics de l'Islam consideren Turquia un estat renegat. Mustafà Kemal, aprofitant el prestigi que li va atorgar la victòria sobre els grecs que va expulsar de l'Àsia Menor el 1921, fou l'artífex de la transformació del país en un estat occidental. Va fer una revolució des de l'altura del poder. Diríem que el va preparar legalment per ingressar a la Unió Europea. Malgrat que Mustafà Kemal va morir el 1938, la seva imatge continua omnipresent arreu del país tant al carrer com a l'interior d'establiments públics i privats. L'exèrcit garanteix la permanència de la seva obra. I el principi més revolucionari que sosté aquest exèrcit és la laïcitat de la Constitució turca, cosa ben estranya tractant-se d'un país musulmà; i ho és, certament, estranya, perquè és un cas únic entre els cinquanta-tres països que integren el món musulmà. L'escola pública dedica 45 minuts setmanals a ensenyar cultura religiosa; però no té classe de religió musulmana. Aquesta s'ensenya a les mesquites i a l'escola privada que no té ajuda estatal.

La setmana passada, en una foto de premsa apareixien el cap de l'exèrcit i el primer ministre asseguts darrera una taula, distants. S'hi palpava la tensió entre ells. Erdogan representa el partit conservador i islàmic, té majoria absoluta al Parlament. Vol homologar el títol universitari de l'ensenyança privada, religiosa, amb el de la pública, laica. Resulta prou reveladora la foto de com l'exèrcit vigila el govern. El comentarista de la notícia no considera el fet de la desavinença motiu que justifiqui la intervenció de les forces armades en la política per desautoritzar l'acció del govern, però les cares llargues dels mandataris i la darrera intervenció militar, el 1999, no permeten descartar la idea. Als espanyols, que coneixem prou bé el paper conservador que aquí han representat Franco i l'exèrcit, ens desconcerta, tanmateix, l'experiència turca.

Repetesc, per tant, la pregunta que ja plantejava en l'article anterior: com encaixa un país com Turquia a la Unió Europea? Turquia és en molts aspectes un país d'una acusada personalitat. Els xipriotes d'origen grec han refusat la integració de la comunitat turca que viu al nord de Xipre. Els turcs de l'illa, de moment, han de conformar-se amb l'ajut econòmic que els ha promès la Unió Europea.

França, encara que és un estat laic com Turquia, s'ha avançat a dir, per boca de Jacques Chirac, que no creu que el país estigui preparat per entrar a la UE abans de deu anys, sense especificar què justifica aquest retard. Bulgària i Romania ho podran fer el 2007. Segurament el president francès tem l'allau d'emigrants que li vindrà d'allà i el pes polític que exercirà el nou membre de la UE, amb els seus 65 milions d'habitants. Evidentment, Turquia no és Malta.